

2020/2137(INI)

3.9.2020

NACRT IZVJEŠĆA

o održivom korporativnom upravljanju
(2020/2137(INI))

Odbor za pravna pitanja

Izjavitelj: Pascal Durand

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	8

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o održivom korporativnom upravljanju (2020/2137(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima iz 2011.¹,
- uzimajući u obzir ciljeve u pogledu održivog razvoja²,
- uzimajući u obzir Smjernice Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) za multinacionalna poduzeća³,
- uzimajući u obzir smjernice OECD-a o postupanju s dužnom pažnjom za odgovorno poslovno ponašanje⁴,
- uzimajući u obzir Tripartitnu deklaraciju Međunarodne organizacije rada o načelima koja se odnose na multinacionalna društva i socijalnu politiku⁵,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum donesen 12. prosinca 2015.⁶ („Pariški sporazum”),
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a o financiranju održivog rasta (COM(2018)0097).
- uzimajući u obzir Europski zeleni plan (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir Prilagođeni Program rada Komisije za 2020. (COM(2020)0440),
- uzimajući u obzir Direktivu 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ⁷ („Računovodstvena direktiva”),
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa⁸ („Direktiva o objavljivanju nefinancijskih informacija”),
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od

¹ https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

² <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

³ <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>

⁴ <https://www.oecd.org/investment/duediligenceguidanceforresponsiblebusinessconduct.htm>

⁵ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---multi/documents/publication/wcms_094386.pdf

⁶ https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

⁷ SL L 182, 29.6.2013., str. 19.

⁸ SL L 330, 15.11.2014., str. 1.

8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od neovlaštenog pribavljanja, korištenja i otkrivanja⁹ („Direktiva o poslovnim tajnama”),
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2017/828 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara¹⁰ („Direktiva o pravima dioničara”),
 - uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije¹¹ („Direktiva o zviždačima”),
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/2088 Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga¹² („Uredba o objavama”),
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088¹³ („Uredba o taksonomiji”),
 - uzimajući u obzir Smjernice Komisije o nefinancijskom izvješćivanju (metodologija za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama)¹⁴ i Smjernice Komisije o nefinancijskom izvješćivanju: Dodatak o izvješćivanju o informacijama povezanim s klimom¹⁵,
 - uzimajući u obzir konačno izvješće Foruma na visokoj razini za uniju tržišta kapitala: „Nova vizija za europska tržišta kapitala”¹⁶,
 - uzimajući u obzir preporuke Radne skupine za objavljivanje financijskih informacija povezanih s klimom¹⁷,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A9-0000/2020),
- A. budući da u korporativnom kontekstu pristup održivosti podrazumijeva da se interesi različitih dionika u trgovačkom društvu, uključujući opća društvena i ekološka pitanja, uzimaju u obzir na odgovarajući način;
- B. budući da su brojne međunarodne inicijative kojima se promiče održivo korporativno upravljanje i dalje samo neobvezujuće pravo;

⁹ SL L 157, 15.6.2016., str. 1.

¹⁰ SL L 132, 20.5.2017., str. 1.

¹¹ SL L 305, 26.11.2019., str. 17.

¹² SL L 317, 9.12. 2019., str. 1.

¹³ SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

¹⁴ SL C 215, 5.7.2017., str. 1.

¹⁵ SL C 209, 20.6.2019., str. 1.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/news/cmu-high-level-forum-final-report_en

¹⁷ <https://www.fsb-tcfd.org/wp-content/uploads/2017/06/FINAL-2017-TCFD-Report-11052018.pdf>

- C. budući da je tijekom posljednjeg zakonodavnog razdoblja Europska unija poduzela niz inicijativa u cilju poticanja transparentnosti i dugoročnosti financijskih i gospodarskih aktivnosti, kao što su Direktiva o pravima dioničara, Akcijski plan za financiranje održivog rasta, Uredba o objavljivanju i Uredba o taksonomiji;
- D. budući da Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju sadržava nedostatke koje je potrebno ukloniti;
- E. budući da u skladu sa svojim prilagođenim programom rada za 2020. Komisija namjerava predstaviti prijedlog revizije Direktive o nefinancijskom izvješćivanju u prvom tromjesečju 2021.;
- F. budući da su dionici često tvrdili da su nefinancijske informacije koje pružaju trgovačka društva u skladu s Direktivom o nefinancijskom izvješćivanju nedostatne, nepouzdana i neusporediva; budući da je otkrivanje potpunijih i pouzdanijih informacija potrebno kako bi se trgovačka društva mogla smatrati odgovornima za svoje potencijalne negativne učinke na okoliš i društvo;
- G. budući da direktori društava imaju zakonsku i statutarnu dužnost djelovati u interesu trgovačkog društva; budući da pretjerana usredotočenost na kratkoročno maksimalno povećanje dobiti ima negativan učinak na dugoročne rezultate društva i održivost te bi stoga mogla biti na štetu interesa dioničara;
- H. budući da bi se dosljednost zakonodavstva EU-a o održivom korporativnom upravljanju trebala postići uspostavom konkretnih obveza, a ne samo obvezom izvješćivanja o informacijama; budući da je stoga potreban dodatni okvir kojim se definiraju dužnosti upravnih odbora trgovačkih društava u pogledu održivosti;

Obveze nefinancijskog izvješćivanja

1. pozdravlja predanost Komisije reviziji Direktive o nefinancijskom izvješćivanju; ističe da bi takva revizija trebala biti u potpunosti u skladu sa zahtjevima iz Uredbe o objavljivanju i Uredbe o taksonomiji; poziva Komisiju da uzme u obzir preporuke iz ove Rezolucije;
2. ponovo poziva na proširenje područja primjene Direktive o nefinancijskom izvješćivanju kako bi se obuhvatila sva uvrštena i neuvrštena velika poduzeća s poslovnim nastanom na području Unije, kako je definirano u članku 3. stavku 4. Računovodstvene direktive; poziva Komisiju da utvrdi visokorizične sektore gospodarske aktivnosti sa znatnim učinkom na pitanja održivosti kojima bi se moglo opravdati uključivanje malih i srednjih poduzeća u te sektore u okviru područja primjene Direktive o nefinancijskom izvješćivanju;
3. smatra da bi se pojam ekoloških pitanja u Direktivi o nefinancijskom izvješćivanju trebao tumačiti u skladu s Uredbom o taksonomiji; smatra da je jednako važno precizno definirati druga pitanja održivosti na koja se Direktiva odnosi, kao što su koncepti socijalnih i kadrovskih pitanja, poštovanje ljudskih prava te borba protiv korupcije i mita;
4. smatra da definicija materijalnosti treba uključivati pitanja kojima se utječe na

dugoročno stvaranje vrijednosti i pitanja koja nadilaze isključivo financijske rezultate trgovačkih društava;

5. primjećuje da se Direktivom o nefinancijskom izvješćivanju unutar njezina područja primjene trgovačkim društvima daje znatna fleksibilnost u objavljivanju relevantnih informacija na način koji smatraju najkorisnijim; primjećuje da se društva trenutno mogu po svojoj ocjeni oslanjati na niz različitih okvira; smatra da je potrebno uspostaviti sveobuhvatan okvir EU-a kojim bi se obuhvatio cijeli niz pitanja održivosti relevantnih za sveobuhvatno nefinancijsko izvješćivanje; u tom pogledu ističe da bi se okvirom EU-a trebalo osigurati da objave budu jasne, uravnotežene, razumljive, usporedive među društvima unutar sektora, provjerljive i objektivne; naglašava da bi taj okvir trebao uključivati, prema potrebi, obvezne sektorske standarde; u tom pogledu pozdravlja predanost Komisije podupiranju procesa razvoja standarda EU-a o nefinancijskom izvješćivanju¹⁸;
6. smatra da bi trebalo uskladiti mjesto objave nefinancijskog izvješća; poziva Komisiju da uspostavi besplatnu javno dostupnu digitalnu platformu na razini EU-a na kojoj bi trgovačka društva trebala objavljivati svoje nefinancijske informacije;
7. konstatira da Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju isključuje nefinancijska izvješća iz obveze o jamstvu sadržaja kojoj inače podliježu financijska izvješća društava; smatra da bi nefinancijska izvješća trebala podlijegati obveznoj reviziji, ovisno o veličini i području aktivnosti dotičnog trgovačkog društva; smatra da bi pružatelj usluga jamstva trebao provesti svoju reviziju u skladu s budućim okvirom EU-a, uz poštovanje zahtjeva objektivnosti i neovisnosti;
8. naglašava da je važno uvesti obvezu kojom se od određenih trgovačkih društava iz EU-a zahtijeva da svake godine podnose izvješće po zemljama za svaku poreznu jurisdikciju u kojoj posluju; potiče Vijeće da hitno nastavi pregovore s Parlamentom o Prijedlogu direktive Komisije o izmjeni Direktive 2013/34/EZ u pogledu objavljivanja informacija o porezu na dobit određenih poduzeća i podružnica (COM(2016)0198)¹⁹;

Dužnost brižnog postupanja direktora i dodatne mjere za veću usmjerenost korporativnog upravljanja na održivost

9. apelira na Vijeće da bez odgode započne pregovore s Parlamentom o Prijedlogu direktive o povećanju ravnoteže spolova među savjetodavnim članovima uprava trgovačkih društava uvrštenih na burzama te o drugim povezanim mjerama (COM(2012)0614) („Prijedlog o ženama u upravnim odborima”), kojim se želi okončati sveprisutna neravnoteža između žena i muškaraca na najvišim razinama donošenja odluka u trgovačkim društvima;
10. primjećuje važnu ulogu direktora u utvrđivanju strategije trgovačkog društva i nadzoru njegova poslovanja; smatra da bi direktori trebali imati dužnost uključivanja dugoročnih interesa i rizika, učinaka, mogućnosti i ovisnosti vezanih za održivost u cjelokupnu

¹⁸ Opažanja izvršnog potpredsjednika Dombrovskisa na Konferenciji o provedbi europskog zelenog plana: Financiranje tranzicije, 28. siječnja 2020. (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_20_139)

strategiju trgovačkog društva;

11. poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog kojim će se osigurati da članovi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela društava s ograničenom odgovornošću, djelujući u okviru nadležnosti koje su im dodijeljene nacionalnim pravom, imaju kolektivnu odgovornost za utvrđivanje, objavljivanje i praćenje strategije korporativne održivosti;
12. smatra da bi se strategijom održivosti trebali utvrditi i tematizirati, u skladu s obvezama društva u pogledu dužne pažnje, znatni učinci koje bi trgovačko društvo moglo imati na okoliš, klimu, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava i borbu protiv korupcije i mita u vezi s poslovnim modelom, poslovanjem i lancima opskrbe društva, uključujući izvan Europske unije; smatra da dužnost brižnog postupanja koju direktori duguju trgovačkom društvu zahtijeva i uzimanje u obzir interesa dionika na koje bi aktivnosti društva mogle negativno utjecati;
13. nadalje, smatra da bi strategija održivosti trebala uključivati mjerljive, konkretne, vremenski ograničene i znanstveno utemeljene ciljeve usklađene s obvezama Unije na međunarodnoj razini u pogledu okoliša, klimatskih promjena, posebno Pariškog sporazuma, biološke raznolikosti i krčenja šuma; naglašava da bi strategija također trebala obuhvaćati politike o rodnoj ravnopravnosti, mjere za bolju integraciju prava zaposlenika u poslovne aktivnosti i definiciju politike pravedne plaće te sektorska i/ili geografska pitanja; smatra da bi varijabilni dio plaće direktora trebao biti povezan s postizanjem mjerljivih ciljeva utvrđenih u strategiji održivosti trgovačkog društva;
14. smatra da bi u postupku utvrđivanja i praćenja svoje strategije održivosti trgovačka društva trebala surađivati sa svim relevantnim dionicima, uključujući dioničare, predstavnike zaposlenika ili glasnogovornike, kao i vanjske dionike na koje utječu njihove aktivnosti i lanci opskrbe;
15. smatra da bi se taj angažman trebao odvijati, ovisno o veličini i području djelovanja dotičnog trgovačkog društva, s pomoću savjetodavnih odbora u kojima će sudjelovati predstavnici dionika ili glasnogovornici i koji će biti zaduženi za savjetovanje o sadržaju i provedbu strategije održivosti; smatra da bi takvi odbori trebali imati pravo zatražiti i provesti, ako ih odobri velika većina, unutarnju istragu ako se pojavi opravdana zabrinutost u pogledu ispravne provedbe strategije održivosti.

OBRAZLOŽENJE

U korporativnom kontekstu pristup održivosti podrazumijeva da se interesi različitih dionika u trgovačkom društvu, uključujući opća društvena i ekološka pitanja, uzimaju u obzir na odgovarajući način. U ovom trenutku nekoliko međunarodnih inicijativa promiče održivo korporativno upravljanje, a to su ponajprije UN-ova vodeća načela o poslovanju i ljudskim pravima iz 2011., OECD-ove smjernice za multinacionalne kompanije i Trostrana deklaracija Međunarodne organizacije rada o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku. Premda su ti alati vrijedni u smislu poticanja odgovornog poslovnog ponašanja u globaliziranom okruženju, oni ostaju samo neobvezujuće pravo.

Europska unija poduzela je niz koraka u cilju poticanja transparentnosti i dugoročnosti financijskih i gospodarskih aktivnosti, kao što su revizija Direktive o pravima dioničara, Akcijski plan za financiranje održivog rasta, Uredba o objavljivanju i Uredba o taksonomiji. Donošenje Direktive o nefinancijskom izvješćivanju 2014. također je bio važan korak naprijed u promicanju transparentnosti u cilju mjerenja i praćenja uspješnosti poduzeća i njihova dugoročnog utjecaja na društvo i okoliš te upravljanja njima. Međutim, nedostaci utvrđeni tijekom njezine provedbe pokazuju da je potrebno poboljšati podatke o nefinancijskom izvješćivanju u Uniji. Izvjestitelj je uvjeren da je transparentnost od ključne važnosti za jamčenje odgovornosti. Stoga pozdravlja angažman Komisije u cilju revizije postojeće Direktive.

Osim toga, dosljedan europski pristup održivom korporativnom upravljanju trebalo bi postići uspostavom konkretnih obveza, a ne samo obvezom izvješćivanja o informacijama. Izvjestitelj smatra da je potrebno uspostaviti novi okvir kojim se definiraju dužnosti upravnih odbora trgovačkih društava u pogledu održivosti.

Obveze nefinancijskog izvješćivanja

U svojoj Rezoluciji od 29. svibnja 2018. o održivom financiranju Europski parlament pozvao je na razmatranje proširenja područja primjene Direktive o nefinancijskom izvješćivanju. Izvjestitelj želi ponoviti taj poziv, navodeći koja se trgovačka društva moraju pridržavati obveze izvješćivanja o nefinancijskim informacijama. Njegovo je mišljenje da je sadašnje područje primjene preusko i da nije u skladu s definicijama utvrđenima u Računovodstvenoj direktivi.

Definiciju materijalnosti također treba revidirati i uskladiti s pitanjima kojima se utječe na dugoročno stvaranje vrijednosti te njome obuhvatiti pitanja koja nadilaze isključivo financijske rezultate trgovačkih društava.

Znatna fleksibilnost koju nudi Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju dovodi do toga da se informacije koje objavljuju trgovačka društva često smatra nedostatnima, nepouzdanima i neusporedivima. Neobvezujućim smjernicama koje je izdala Europska komisija taj se problem nije riješio. Izvjestitelj stoga smatra da je potrebno uspostaviti standardizirani okvir kojim će se omogućiti da objavljivanja budu jasna, uravnotežena, razumljiva, usporediva među trgovačkim društvima unutar istog sektora, provjerljiva i objektivna.

Još jedna opetovana poteškoća s kojom se dionici suočavaju povezana je s mjestom objave izvješća, za koje postojeći okvir također pruža znatnu fleksibilnost. Stoga se usklađivanje tog

aspekta čini nužnim. Informacije bi u svakom slučaju trebale biti lako dostupne, na primjer na internetskim stranicama trgovačkog društva ili na javno dostupnoj i besplatnoj digitalnoj platformi na razini EU-a.

Ključni dio revizije trebao bi biti zahtjev za jamstvo sadržaja koji nije dio trenutno primjenjivih pravila o nefinancijskim informacijama. Izvjestitelj smatra da bi izjave trebale podlijevati obveznoj reviziji koju provodi nepristran i neovisan pružatelj usluga jamstva.

Iznimno je važno tražiti od Vijeća da hitno nastavi pregovore s Parlamentom o Prijedlogu direktive Komisije o izmjeni Direktive 2013/34/EZ u pogledu objavljivanja informacija o porezu na dobit određenih poduzeća i podružnica.

Dužnost brižnog postupanja direktora i dodatne mjere za veću usmjerenost korporativnog upravljanja na održivost

Trgovačka društva nisu apstraktni subjekti koji nisu povezani s današnjom okolinom i socijalnim izazovima. Trebala bi aktivnije doprinositi održivosti jer njihova dugoročna uspješnost, otpornost, pa čak i opstanak, mogu ovisiti o njihovom primjerenom odgovoru na aktualne prilike i socijalna pitanja. U tom pogledu, dužnost pažnje direktora prema trgovačkom društvu trebalo bi definirati ne samo u odnosu na kratkoročno maksimalno povećanje dobiti dionica, nego i u odnosu na pitanja održivosti. S obzirom na glavnu ulogu direktora u definiranju strategije trgovačkog društva i upravljanju njegovim poslovanjem, oni bi trebali imati dužnost uključivanja dugoročnih interesa i rizika, učinaka, mogućnosti i ovisnosti vezanih za održivost u cjelokupnu strategiju trgovačkog društva.

Izvjestitelj prepoznaje potrebu za novim okvirom kojim bi se osiguralo da članovi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća imaju kolektivnu odgovornost za definiranje, objavljivanje i praćenje strategije korporativne održivosti. Ta bi dužnost trebala zahtijevati i uzimanje u obzir interesa dionika na koje bi aktivnosti društva mogle negativno utjecati. Izvjestitelj smatra da bi strategija održivosti trebala uključivati mjerljive, konkretne, vremenski ograničene i znanstveno utemeljene ciljeve usklađene s obvezama Unije na međunarodnoj razini. Strategija bi također trebala obuhvaćati mjere za bolju integraciju prava zaposlenika u poslovne aktivnosti i definiciju politike pravedne plaće kao i sektorska i/ili geografska pitanja.

Postupak utvrđivanja i praćenja strategije održivosti trebao bi obuhvaćati sve relevantne dionike, uključujući dioničare, predstavnike zaposlenika i vanjske dionike na koje utječu aktivnosti trgovačkog društva. Ovisno o veličini trgovačkog društva, trebalo bi razmotriti obvezu osnivanja savjetodavnih odbora u tu svrhu.